

על עובדים מאוגדים, חרדים ומה שביניהם

ניצה (קלינר) קסיר
אסף צחור-שי

מה במצגת

- רקע – המוטיבציה לנושא
- הפרת זכויות בעבודה ורמת שכר
- חברות בארגוני עובדים
- זרקור על מורים
- עמדות על עבודה מאורגנת בציבור החרדי
- הרצון בקיומו של ועד ונכונות לכהן בוועד
- הערות לסיכום

בשיח הציבורי התעניינות גוברת באיגודי עובדים, בתנאים ובזכויות בעבודה ומה שביניהם

דבר ראשון

מתאגדים כהלכה

מה עמדתו של בד"צ בבני ברק כלפי התאגדות עובדים? העובדים במוסדות חינוך עצמאיים חרדיים פנו לרבנות בשאלות על התאגדות וקיבלו תשובה: "רצון העובדים להתאגד על מנת למצות את המגיע להם - מוצדק וראוי"

חרדים

15 שנות מאבק עם גננות: ביה"ד בביקורת קטלנית על בעלי 'רשת הגנים של אגו"י'

"בזכות" ההסתדרות: כך איבדו מאות חרדיות את מקום עבודתן

כיכר השבת

חודשים לאחר שהחלה ההתארגנות להקמת ועד עובדים, נט-סורס נסגרת סופית. תחקיר 'כיכר השבת' מעלה שאלות קשות על התנהלותם של נציגי ההסתדרות, למרות האזהרות שקיבלו מראש (חדשות)

דבר ראשון

התאגדות

השגחה משותפת

"נחתור להסכם קיבוצי שיבטיח את זכויות המשגיחים בעבודה ובפנסיה". דברי יו"ר החטיבה הדתית בהסתדרות, עו"ד רפי מלאכי בהכרזה על ועד משגיחי הכשרות הארצי שהוקם. עוד הוסיף מלאכי: "ננהל מלחמת חורמה מול הניסיונות להפוך את משגיחי הכשרות לעובדי קבלן"

16 גננות חרדיות פוצו ב-4 מיליון שקל לאחר שתנאיהן הורעו בשל גילן

TheMarker

רשת הגנים של אגודת ישראל, שהעסיקה את הגננות, קיצצה את השכר וזכויות הוותק רק בקרב העובדות המבוגרות ■ בתום מאבק משפטי ארוך קבעה שופטת בית הדין לעבודה, נטע רות, כי הכספים שהוחסרו יוחזרו במלואם

שכר משפיל, פגיעה בוותק: כך נעשקות גננות חרדיות

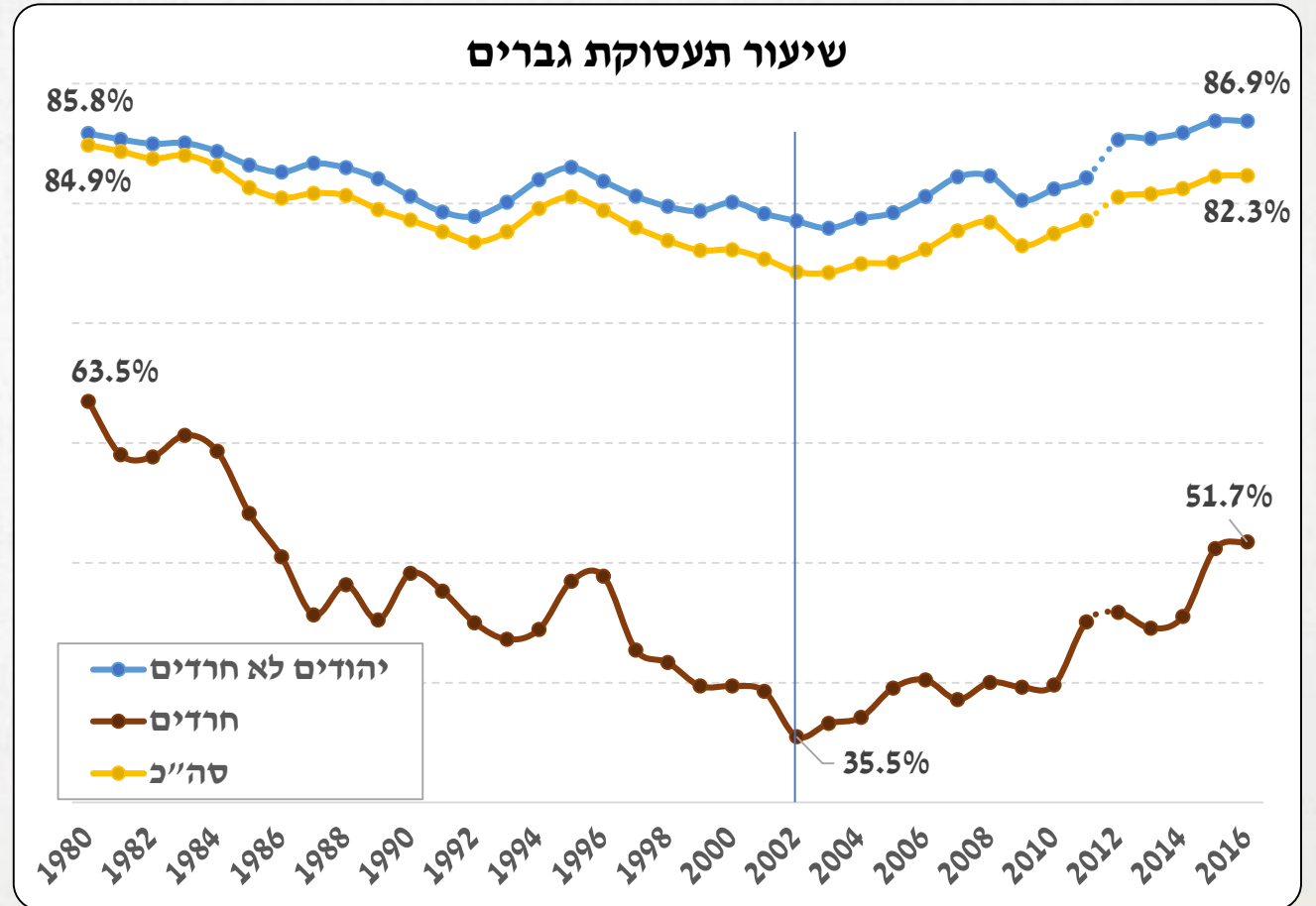
כיכר השבת

זכויות עובד? תשלום עבור שעות נוספות? שכר בזמן? הצחקתם את המנהלים הכוחניים של רשתות הגנים שמנצלים בחסות שתיקת משרדי הממשלה את העובדות בצורה שיטתית • אחת הגננות העשוקות: "אם אתלונן יפטרו אותי. עדיף לבלוע ולשתוק" • תחקיר מקיף של "כיכר השבת" חושף נתונים קשים במיוחד (חרדים)

הגברים החרדים חוזרים לשוק העבודה

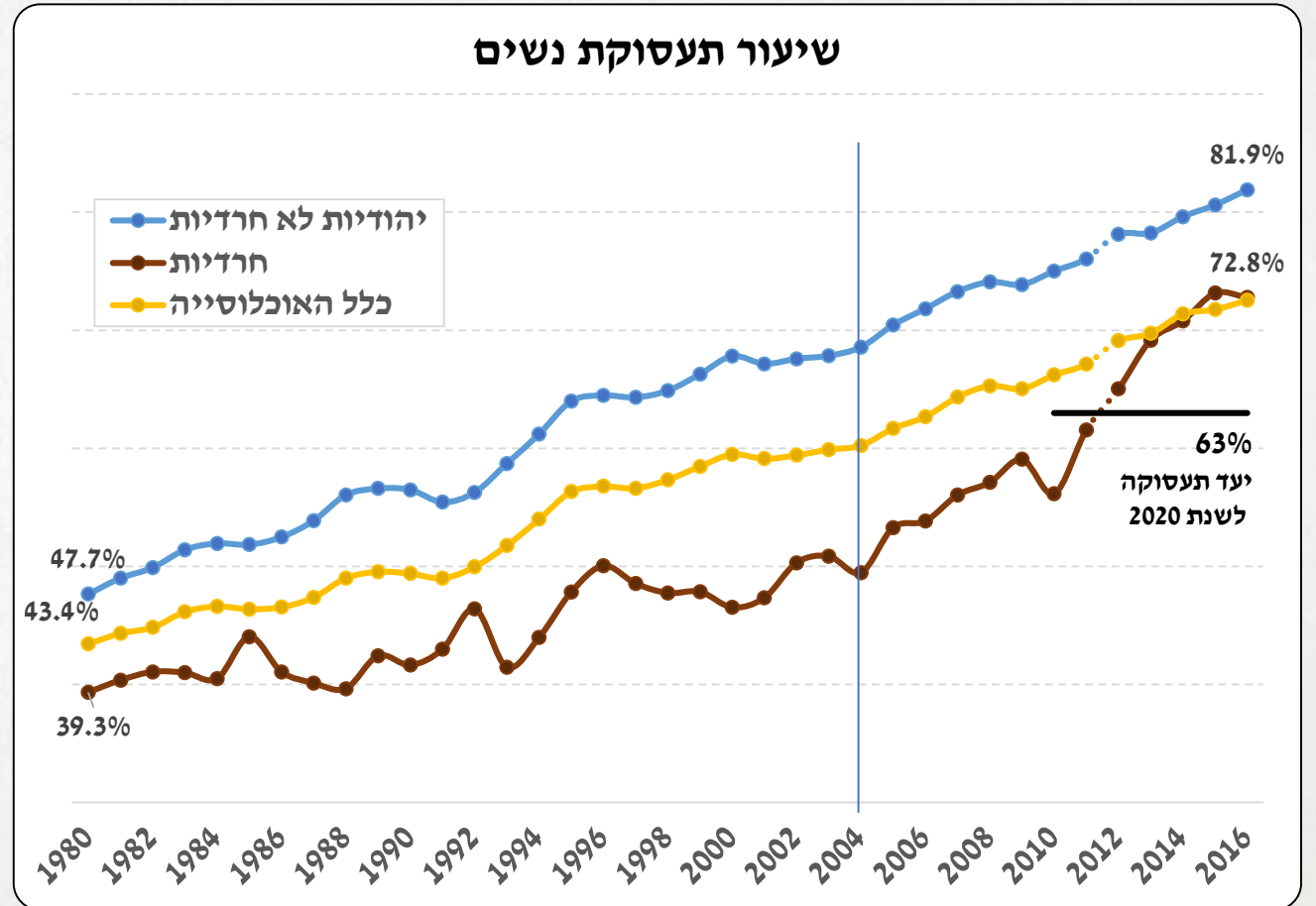
התרחבות מספר המועסקים, גברים (שיעורי שינוי מצטברים, אחוזים)		
יהודים לא חרדים	חרדים	
38%	203%	2016-2002
6%	38%	2016-2012

האצה בהשתלבות נשים חרדיות בתעסוקה

התרחבות מספר המועסקות, נשים (שיעורי שינוי מצטברים, אחוזים)		
יהודיות לא חרדים	חרדיות	
41%	194%	2016-2004
8%	39%	2016-2012

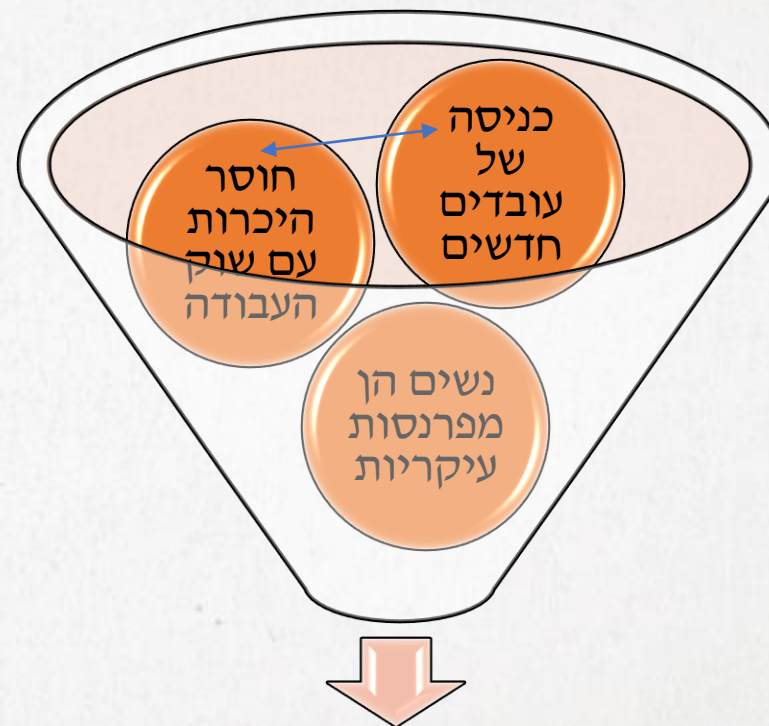
מקור: עיבודים לנתוני סקרי כוח אדם לשנים 1980-2016 של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

*גילאי עבודה עיקריים (25-64). קיים שבר בסדרה בשל שינוי במבנה הסקר וביטול הפקידה בשנת 2012.

חשש מהעסקה בשכר נמוך ובתנאי עבודה בלתי נאותים

החשש גובר בהינתן שבחברה החרדית נשים הן לרוב המפרנסות העיקריות

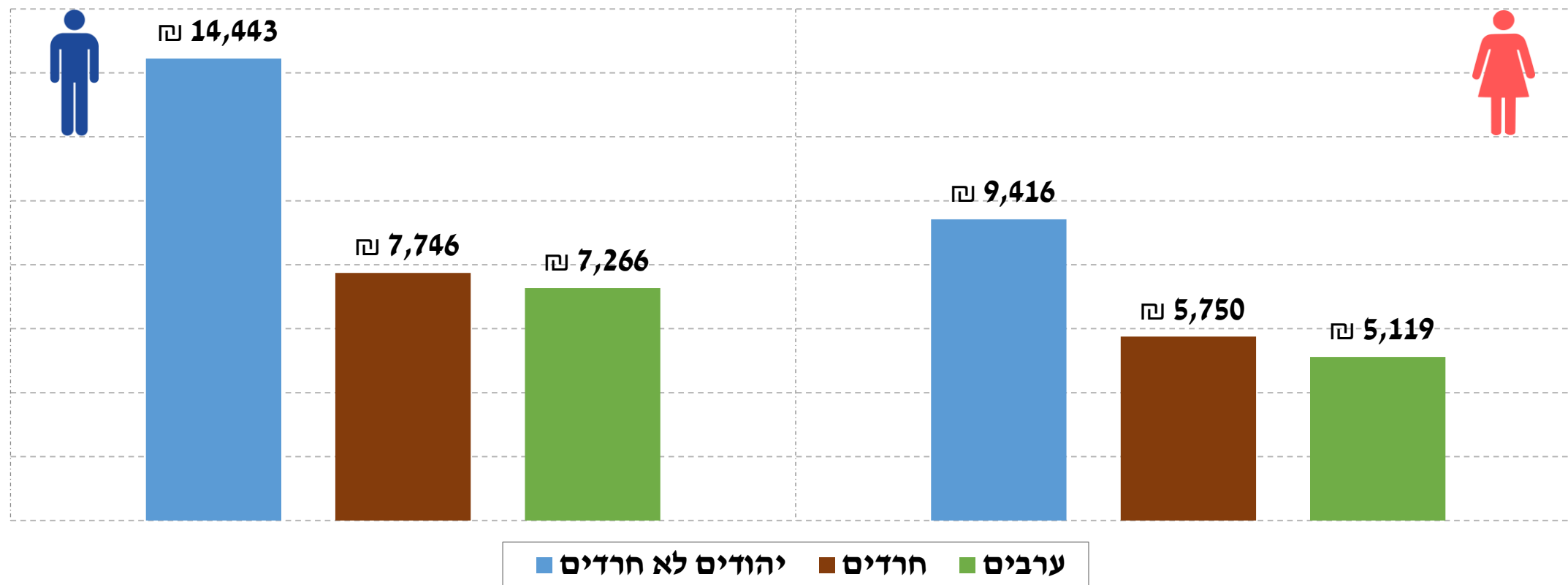
- לנשים יכולת מיקוח נמוכה יותר על שכר
- מוכנות לקבל שכר התחלתי נמוך יותר
- על מפרנסות יחידות מופעל לחץ גדול יותר למציאת פרנסה בכל מחיר

גדלה ההסתברות להעסקה ברמות שכר נמוכות, בתנאי עבודה בלתי נאותים ואף שלא כחוק

השכר של חרדים נמוך

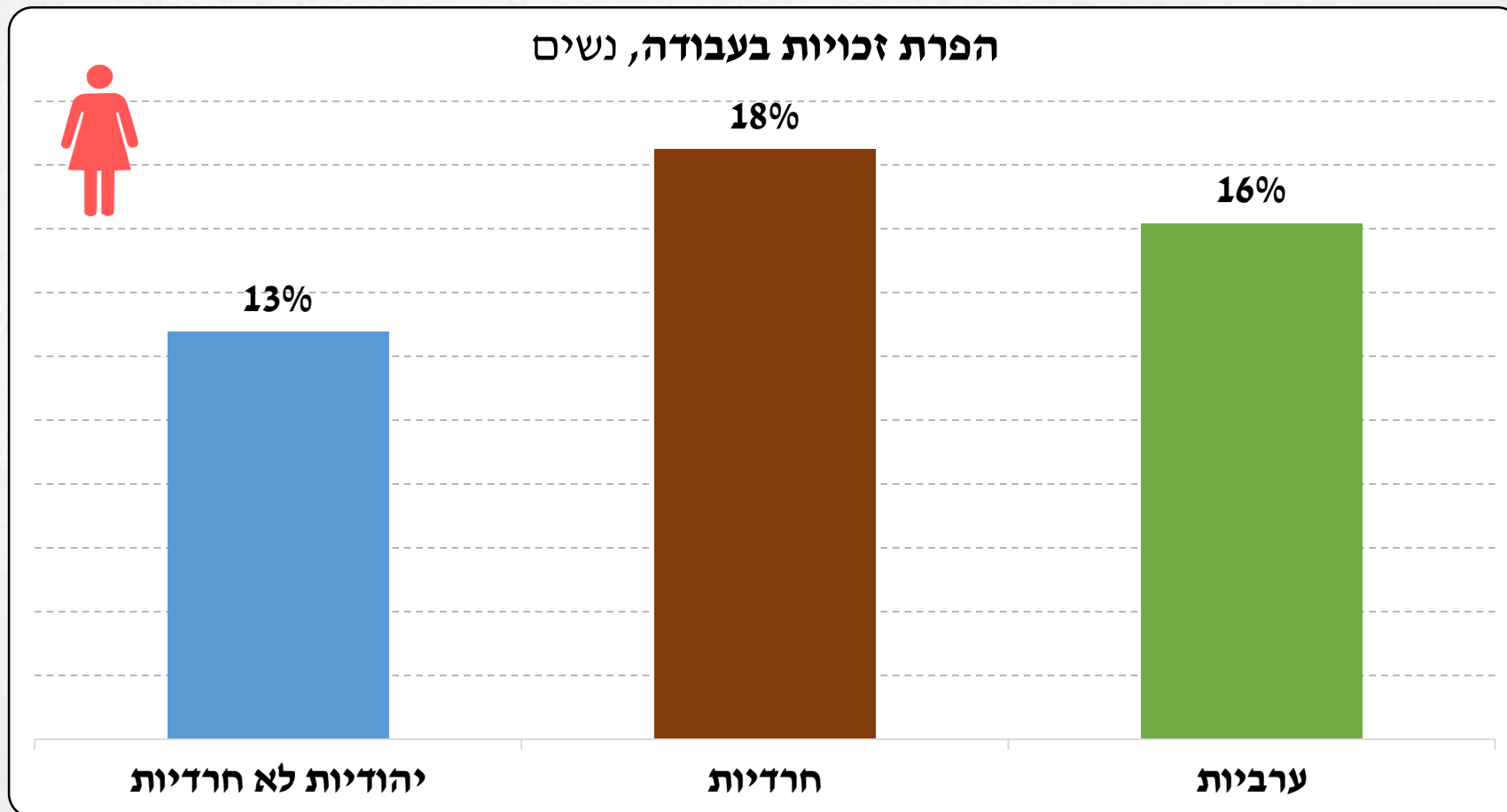
הכנסה ממוצעת מעבודה שכירה

נשים חרדיות רבות מדווחות על הפרה של זכויותיהן

בהשוואה לאוכלוסיות אחרות, גברים חרדים אינם מדווחים על בעיה בהפרת זכויות בעבודה

חשיבות ארגוני עובדים

שמירה על עובדים וזכויותיהם, ביטחון תעסוקתי, שיפור תנאי שכר ותנאי עבודה

• שחקן מרכזי מול המעסיק

– מתוקף כוחו ומעמדו כגוף עובדים מאוגד

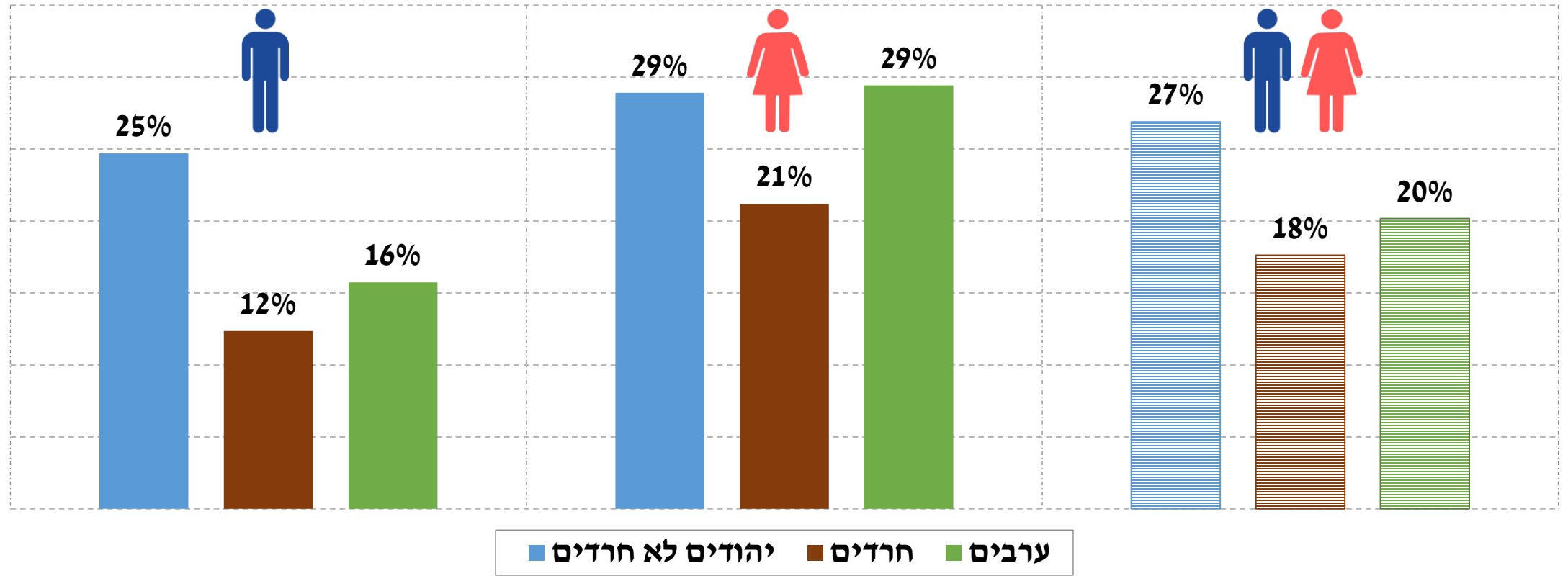
– בשל היכרות מעמיקה עם חוקי העבודה ותנאי העבודה הנהוגים במשק

• שחקן בניהול משא ומתן מול המדינה בכל הנוגע למדיניות העבודה ותנאיה

(ההסתדרות הכללית החדשה)

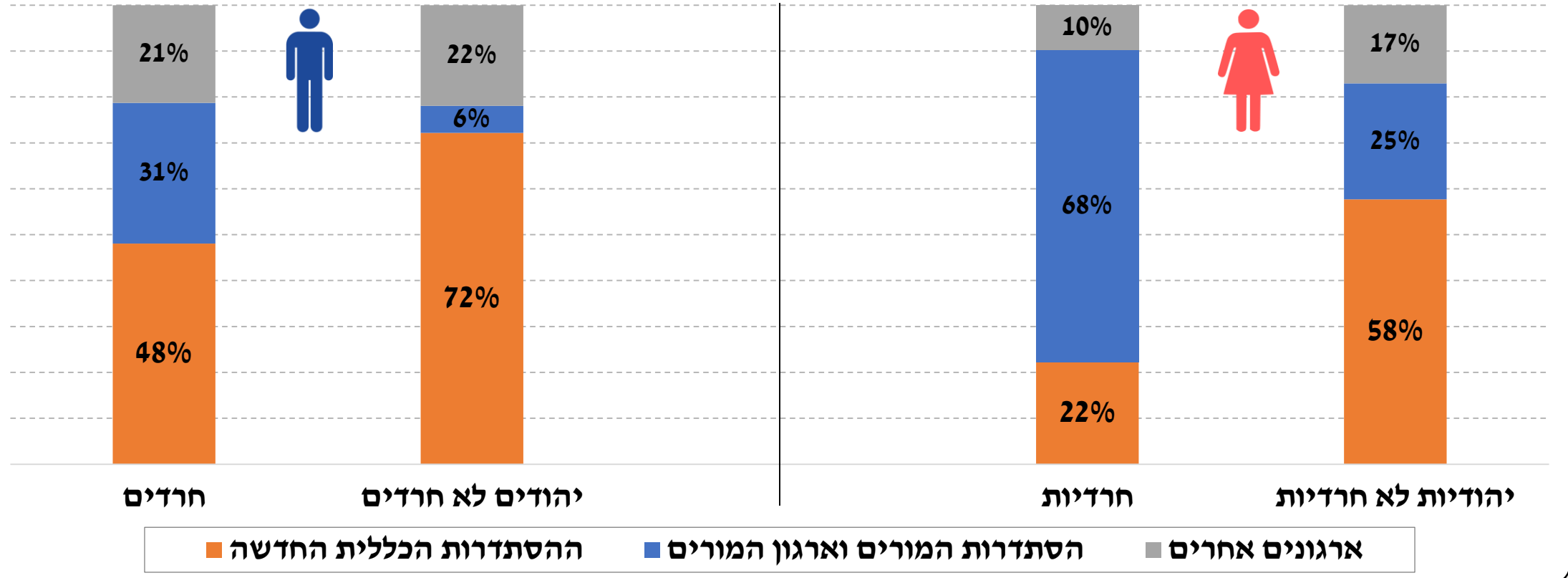
שיעור החרדים בחברות בארגוני עובדים נמוך

שיעור החברים בארגון עובדים מתוך כלל המועסקים

חרדים מאוגדים בעיקר בארגוני המורים

התפלגות השתייכות לארגוני עובדים

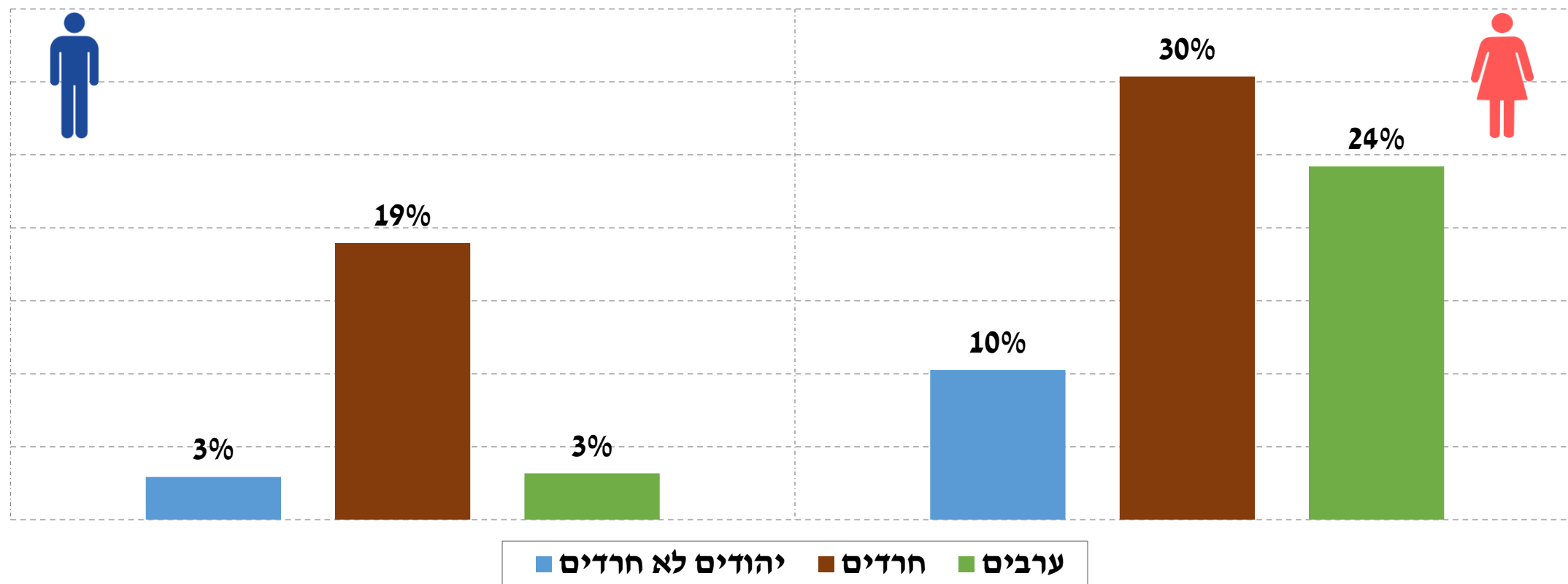

זרקור על מורים

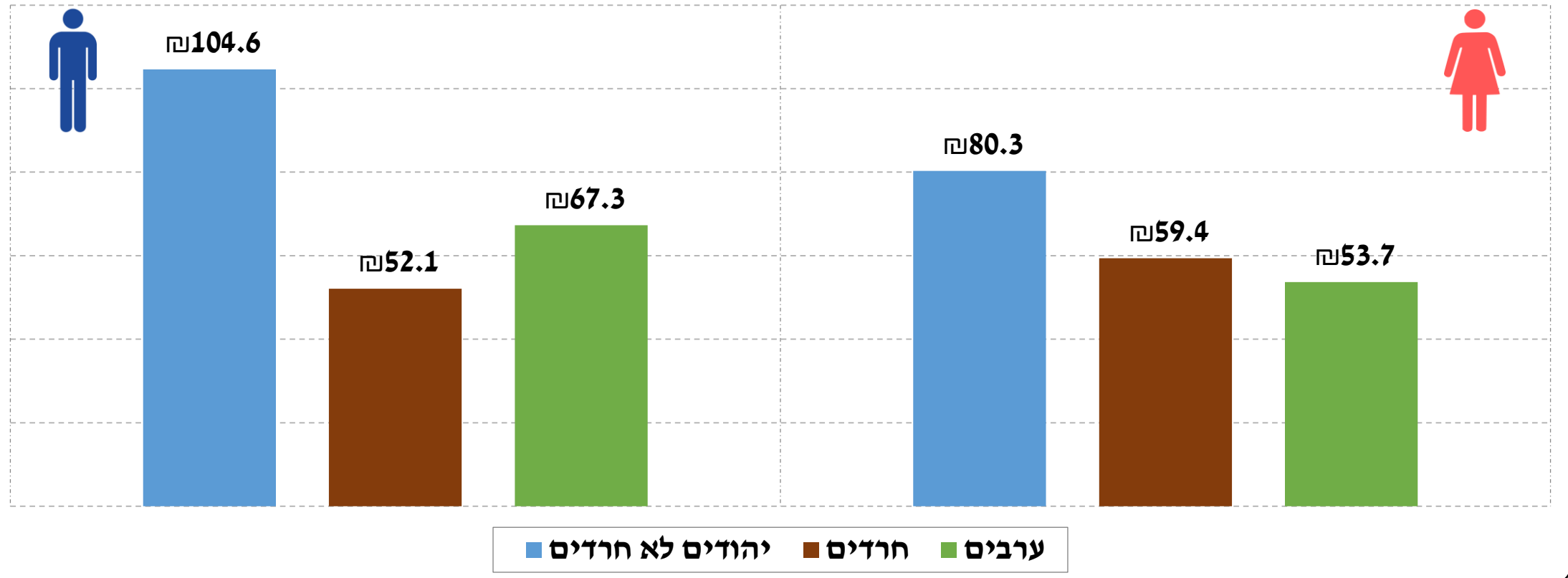
ריכוז תעסוקתי גבוה של מורים ומורות בחברה החרדית

שיעור המורים מכלל המועסקים בכל קבוצת אוכלוסייה

שכר המורים והמורות החרדים נמוך יחסית

שכר שעתי של עובדים בהוראה בענף החינוך

הסיבות לשכר הנמוך

- עודף היצע של מורים ומורות במגזר החרדי

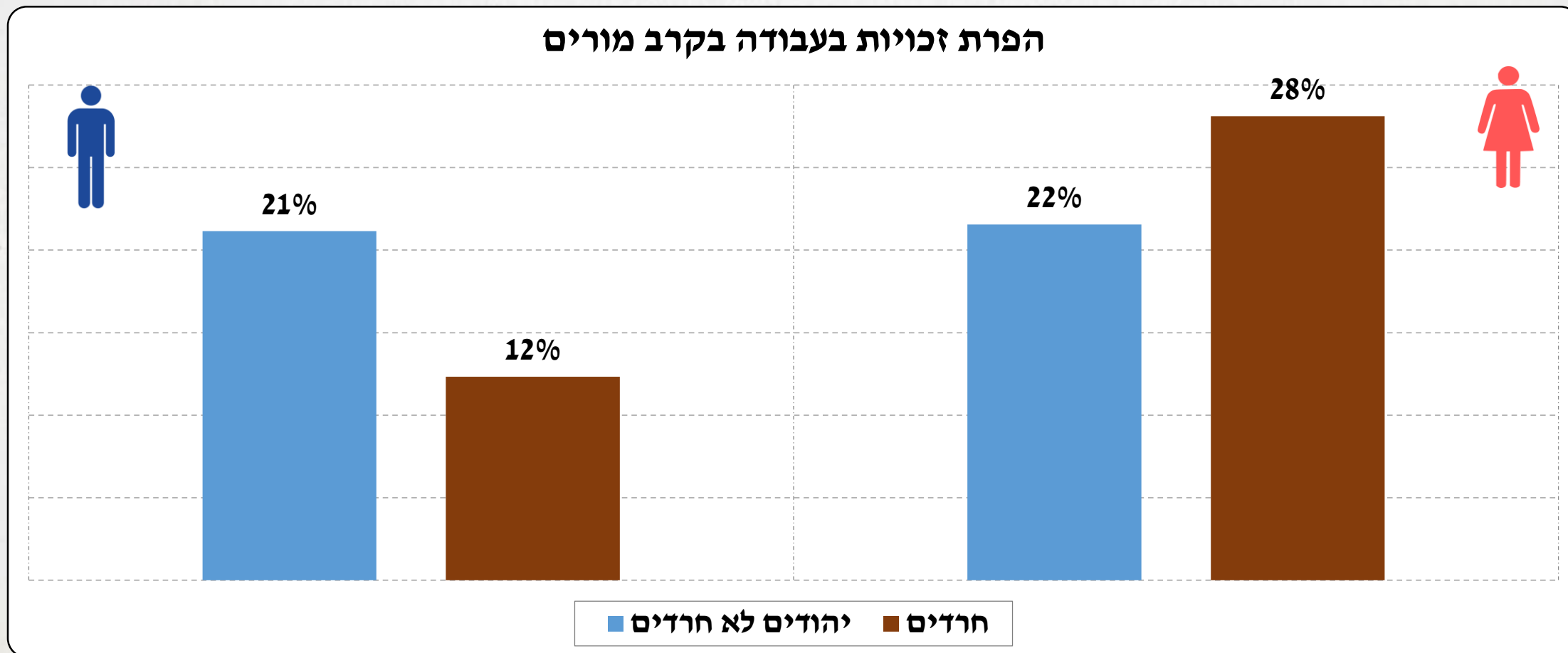
← חלקיות משרה, שכר שעתי נמוך ושכר חודשי נמוך

- מוסדות חינוך מפוקחים פחות

- תקצוב חלקי מצד המדינה מהווה הצדקה לשכר נמוך עבור חלק

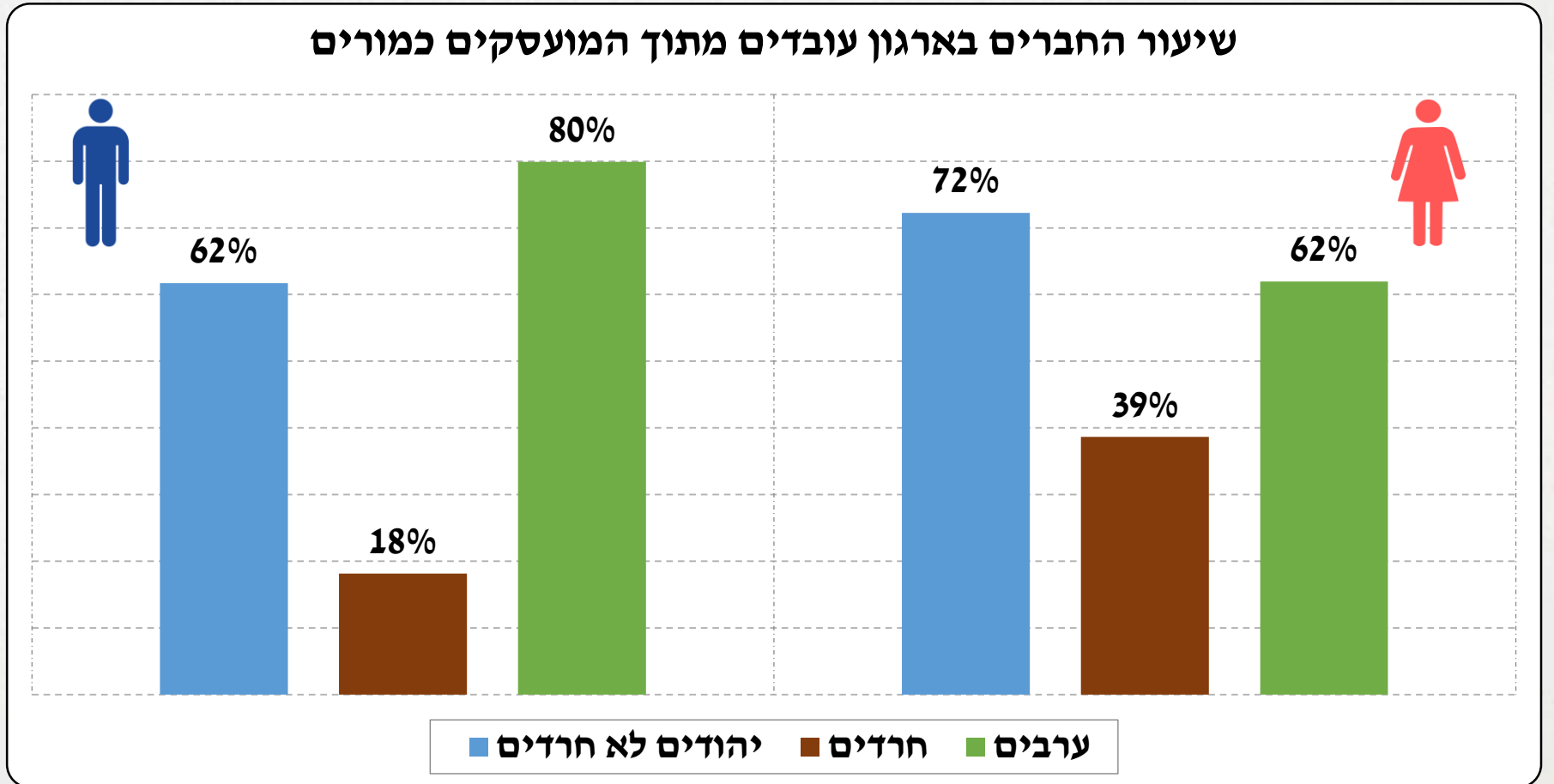
מהמעסיקים

בתחום ההוראה, הפרה גבוהה של זכויות נשים חרדיות

גם בקרב חרדים בתחום ההוראה יש שיעור מאוגדים נמוך

שיעור החברים בארגון עובדים מתוך המועסקים כמורים

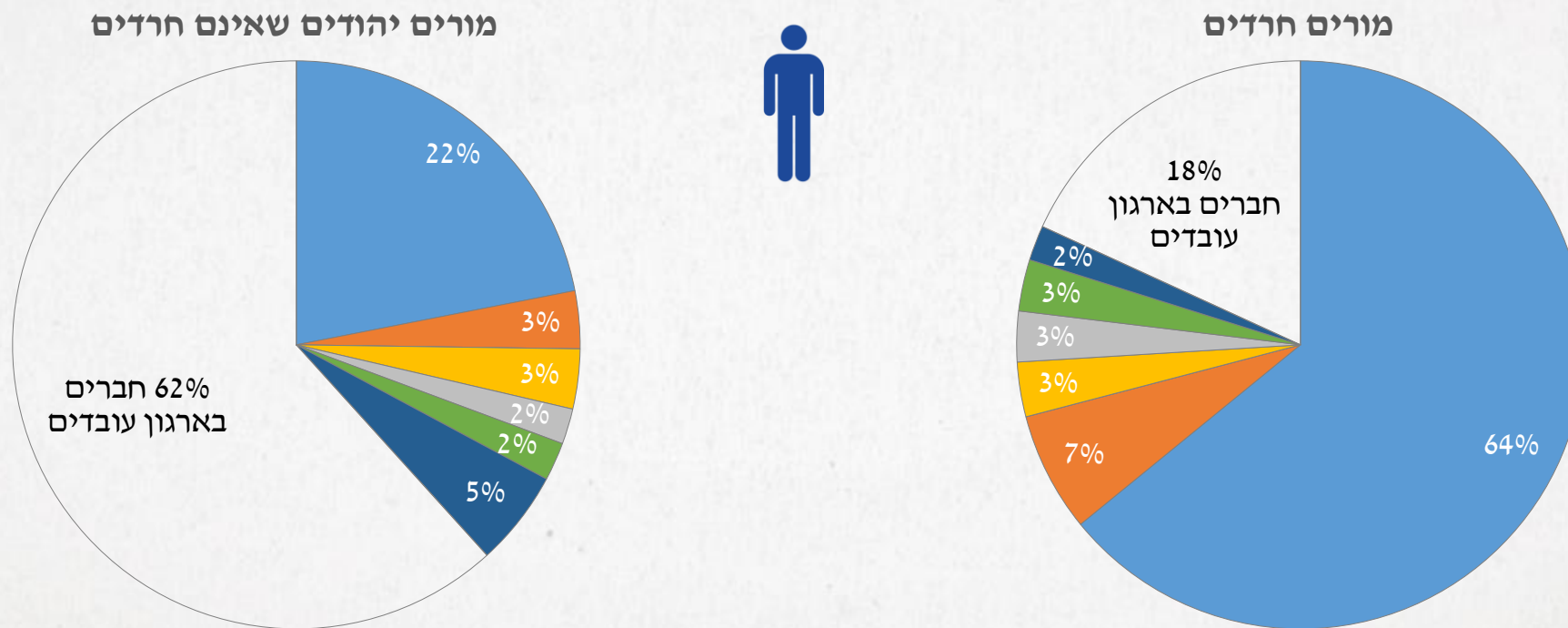
השוואה של שיעורי המאוגדים בקרב המורים החרדים ללא-חרדים

עלייה מ-18% ל-29% מאוגדים בקרב המועסקים החרדים

העדר ארגון עובדים במקום העבודה - סיבה מרכזית לאי חברות

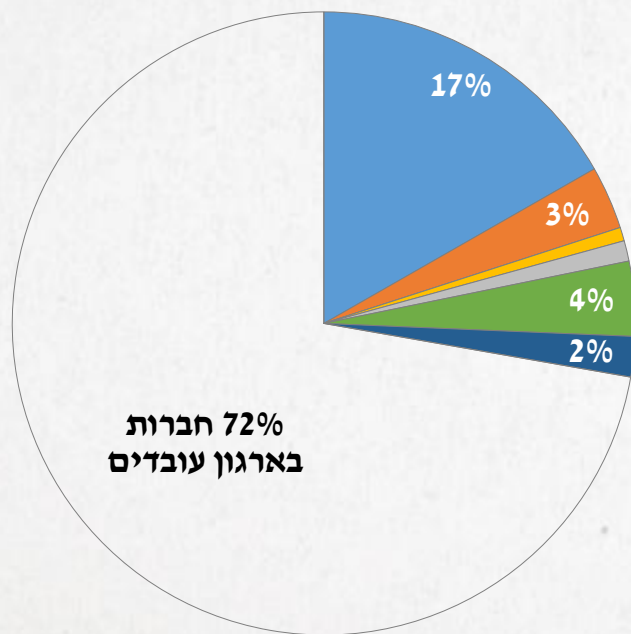
סיבות לאי חברות בארגוני עובדים

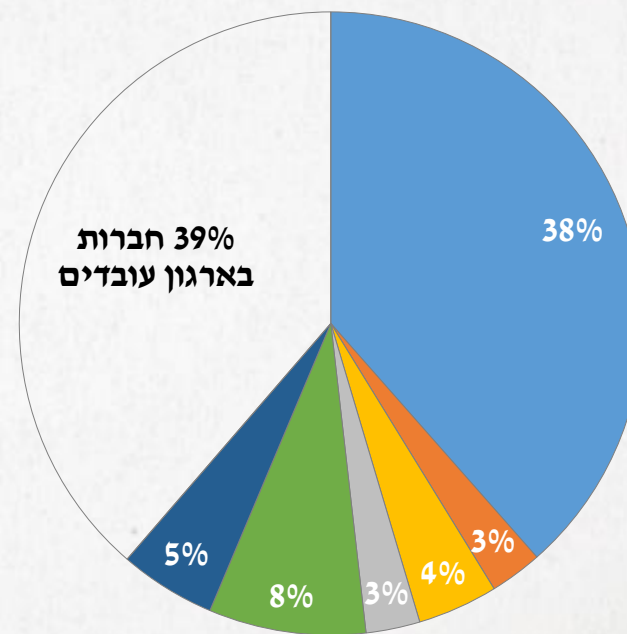
העדר ארגון עובדים במקום העבודה - סיבה מרכזית לאי חברות

סיבות לאי חברות בארגוני עובדים

מורות יהודיות שאינן חרדיות

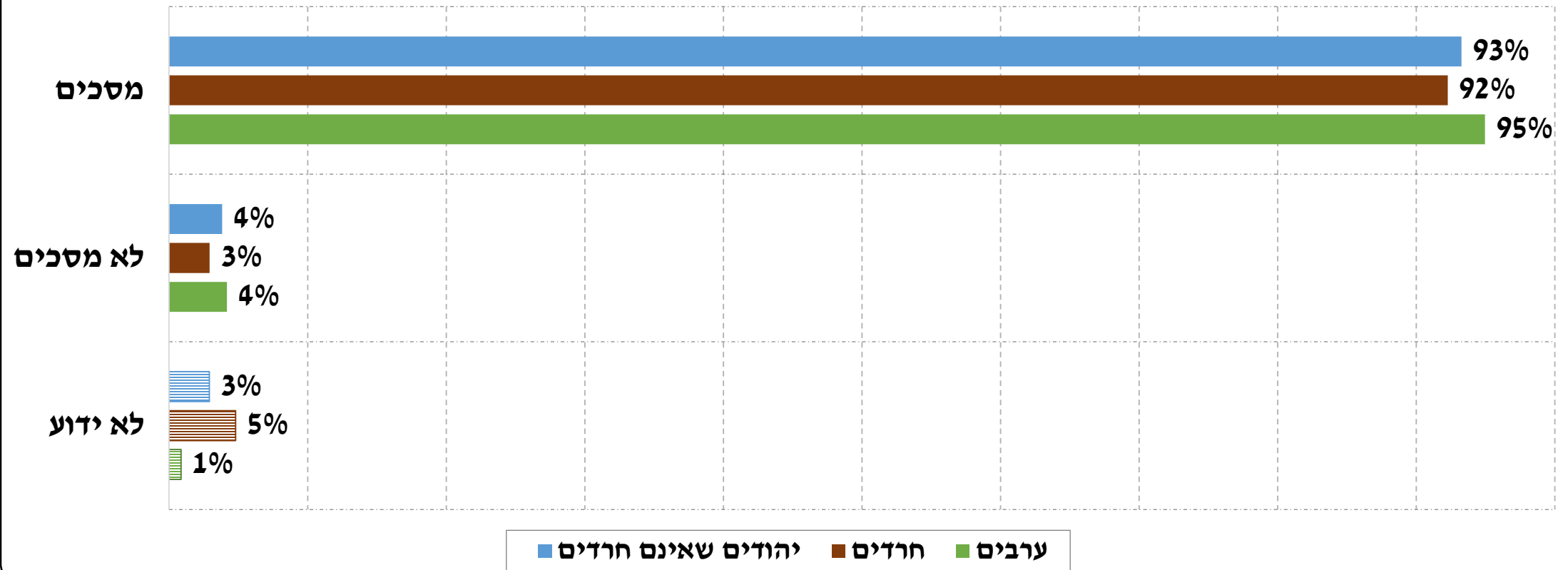
מורות חרדיות

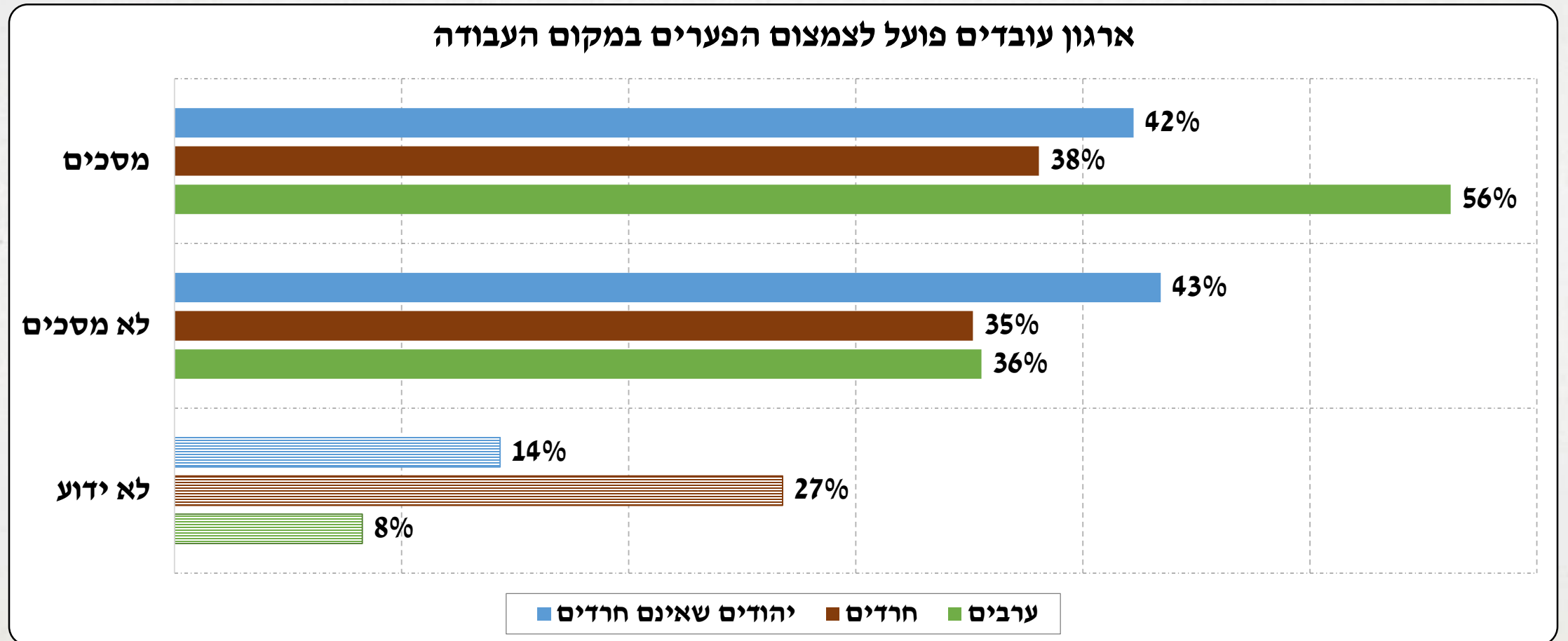
עמדות על ארגוני עובדים בקרב מועסקים

הסכמה חברתית רחבה על הזכות להתאגד

לעובדים יש זכות להתאגד

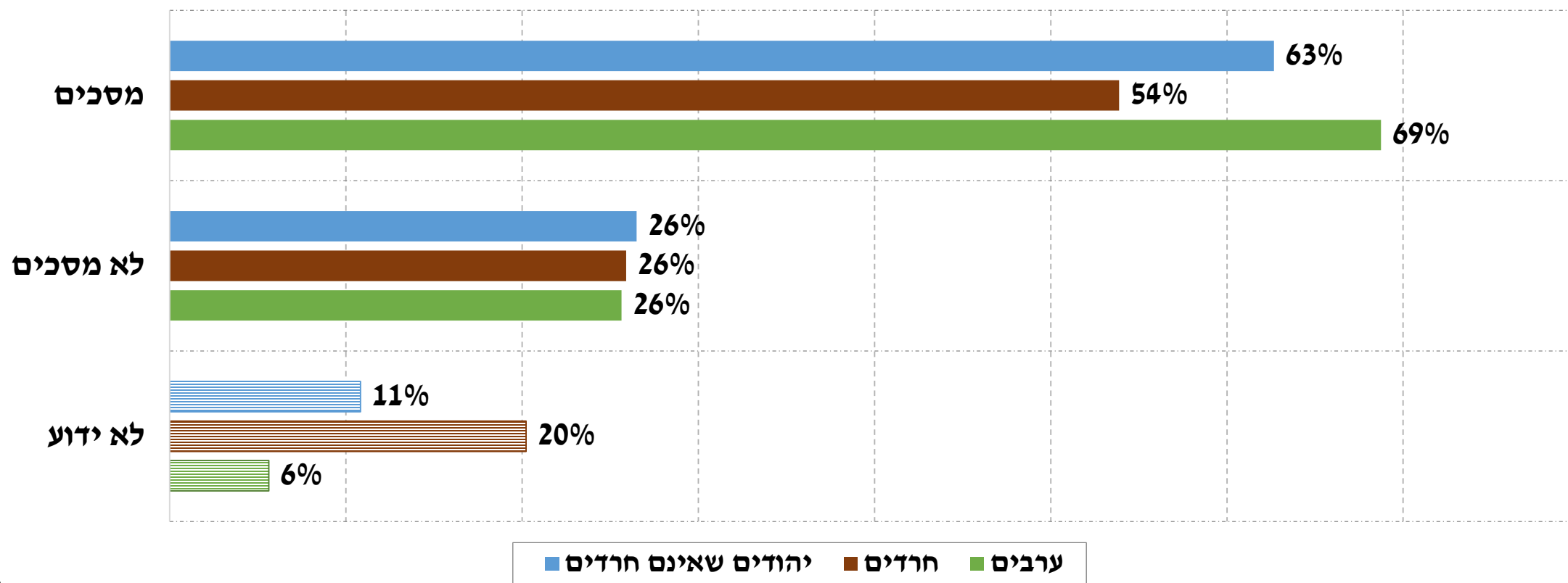

בקרב מועסקים חרדים הדעות חלוקות לגבי תרומתם של איגודים לצמצום פערים במקום העבודה

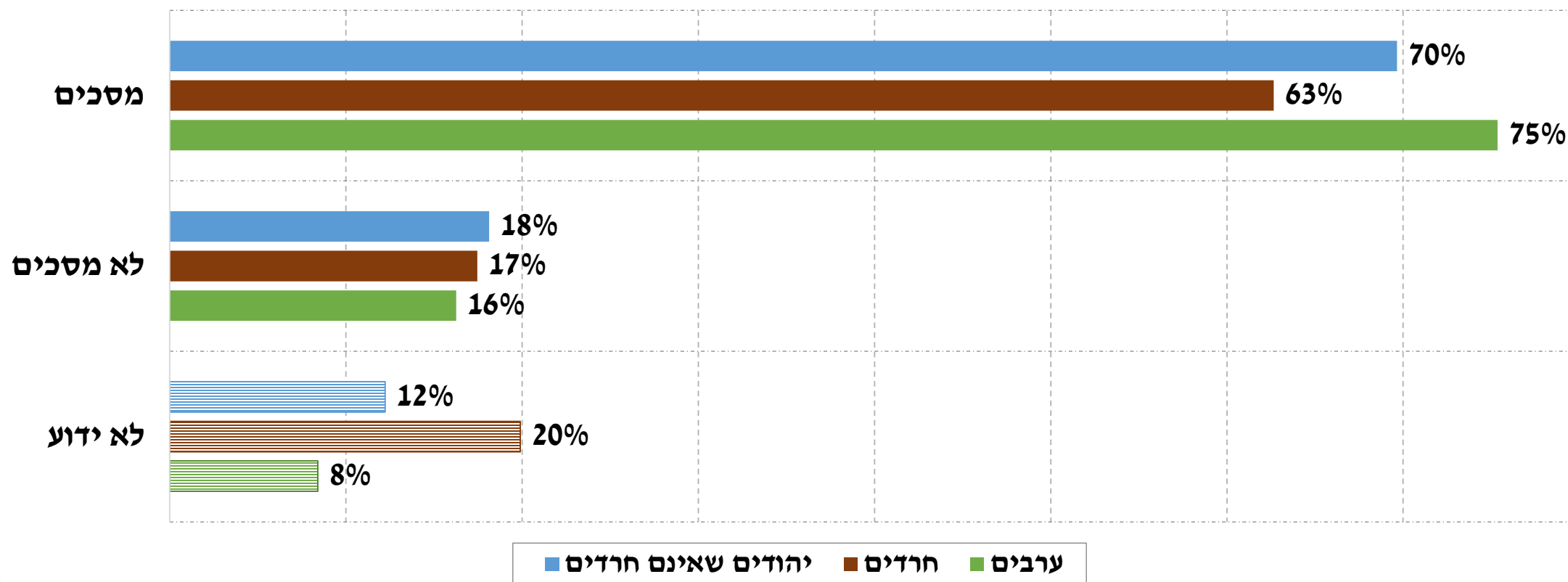
חרדים סבורים שאיגודי עובדים חשובים לביטחון תעסוקתי

במקומות עבודה בהם פועלים ארגוני עובדים יש ביטחון תעסוקתי

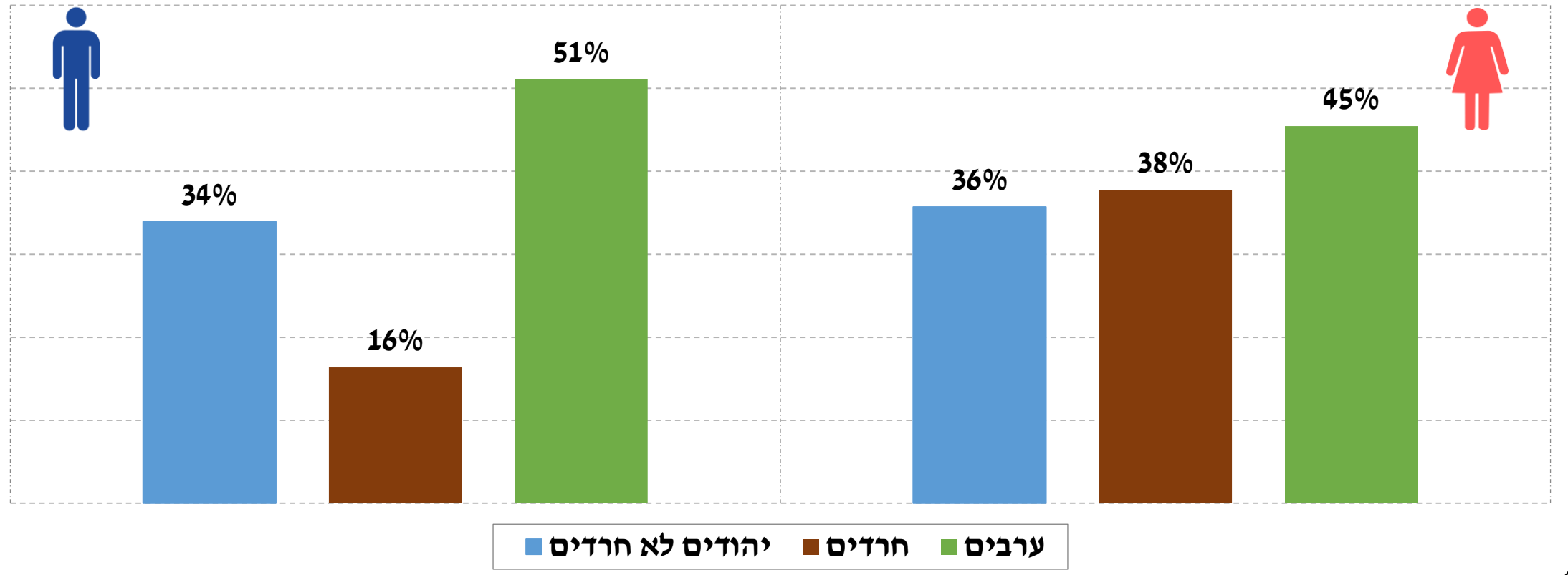
רווחת ההכרה בחברה החרדית על תרומת איגודים לתנאי עבודה טובים יותר

במקומות עבודה בהם פועלים ארגוני עובדים תנאי העבודה טובים יותר

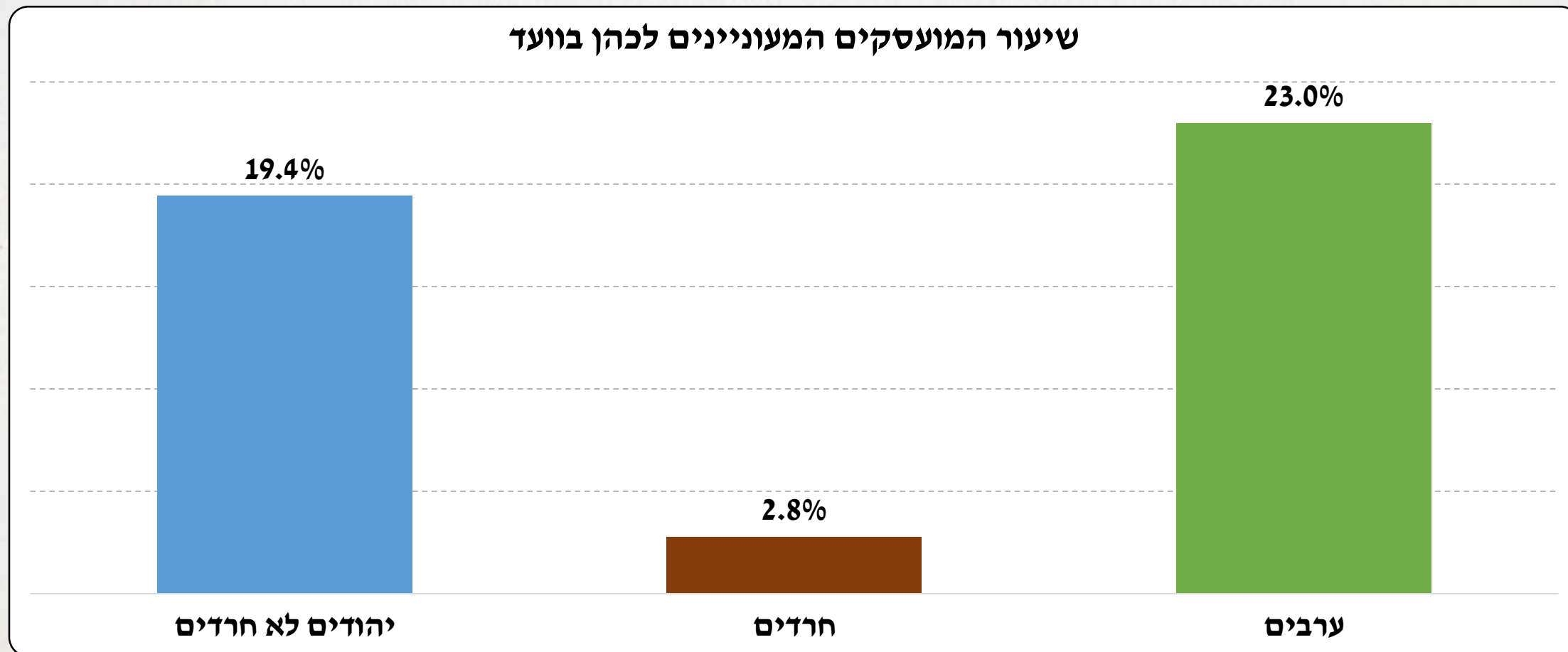

גברים חרדים פחות מעוניינים בקיומו של ועד

שיעור העובדים המעוניינים בוועד במקום עבודה שבו לא קיים ועד

חרדים אינם מעוניינים לכהן בוועדי עובדים

הערות לסיכום

- האוכלוסייה החרדית משתלבת יותר ויותר בתעסוקה
- ההעסקה מאופיינת ברמות שכר נמוכות יחסית, ורווחת הפרת זכויות בעבודה של נשים
- מודעות גבוהה בחברה החרדית לחשיבות של איגודי עובדים
- עדיין שיעור נמוך של מועסקים מאוגדים
- כיוונים לפתרונות
 - הסברה והיכרות של שוק העבודה ושל הזכויות
 - פעילות עם ההנהגה הציבורית והתורנית
 - ארגוני עובדים חייבים להתחשב במאפיינים הייחודיים של החברה – הלכתיים ותרבותיים

תודה על ההקשבה

